

Provinciale Staten van Overijssel
T.a.v. Griffie, mevrouw drs. R. Wiggers

Deventer, 13 oktober 2016

Kenmerk: 201610/1

Betreft: Terugkoppeling onderzoeken BRZO-omgevingsdiensten

Geachte leden van Provinciale Staten,

Vorig jaar oktober hebben wij de onderzoeken naar het opdrachtgeverschap voor de BRZO-omgevingsdienst van provincies [Gelderland](#) en [Overijssel](#) gepubliceerd. In de provincies [Groningen](#), [Friesland](#), [Drenthe](#), [Noord Holland](#), [Zuid Holland](#), [Flevoland](#), [Utrecht](#) en [Zeeland](#) zijn door onze collega rekenkamers vergelijkbare onderzoeken uitgevoerd. Inmiddels zijn al deze onderzoeken gepubliceerd. Wij hebben u eerder toegezegd een terugkoppeling van deze onderzoeken te geven. Dit ontvangt u via deze brief.

De context

Voordat we ingaan op de verschillende onderzoeken schetsen we eerst nog even kort de context. In Nederland zijn ruim 400 'majeure risicobedrijven' waarvan 15 in Overijssel en 41 in Gelderland. Dit zijn bedrijven waar op grote schaal gevaarlijke stoffen worden geproduceerd, verwerkt en/of opgeslagen. De majeure risicobedrijven zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen om ongevallen te voorkomen. De majeure risicobedrijven vallen onder het Besluit risico op zware ongevallen (Brzo).

Voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) bij deze majeure risicobedrijven hebben de provincies samen met de rijksoverheid en gemeenten zes gespecialiseerde Brzo-omgevingsdiensten aangewezen. Voor Gelderland en Overijssel is dit de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). De gedachte hierachter is dat er voor het toezicht op de meest gevaarlijke en complexe bedrijven van Nederland specifieke expertise nodig is. Bundeling van deze expertise in gespecialiseerde Brzo-omgevingsdiensten zou de kwaliteit van het toezicht doen toenemen, zo is de gedachte. Gedeputeerde Staten moeten als verantwoordelijk bestuursorgaan afspraken maken met deze Brzo-omgevingsdienst over de (uniforme) uitvoering van de VTH-taken bij deze bijzondere categorie bedrijven. Zij fungeren als opdrachtgever.

Gevarieerd toezichtslandschap

Als we nu over alle rekenkameronderzoeken heen kijken dan valt op dat het toezichtslandschap nog sterk varieert in aanpak en juridische constructie en dat er nog steeds beweging is in de vormgeving. In Overijssel constateerden wij dat de feitelijk uitvoering – via ingewikkelde constructies – door provincie medewerkers werd verricht. Van een adequaat opdrachtgeverschap was geen sprake. De provincie is hier voortvarend mee aan de slag gegaan en informeert de

Staten periodiek over de voortgang van de verbetermaatregelen. In Gelderland worden de VTH-taken wel door de gespecialiseerde omgevingsdienst uitgevoerd en zijn daarover duidelijke afspraken gemaakt. Ook in de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht worden de VTH-taken door de gespecialiseerde omgevingsdienst uitgevoerd en wordt de opdrachtgeversrol van de provincie voldoende tot goed ingevuld.

In de noordelijke provincies ligt de situatie anders. Drenthe, Groningen en Friesland hebben te maken met de Brzo-Omgevingsdienst Groningen. De uitvoering van de VTH-taken bij de majeure risicobedrijven vindt echter niet bij de Brzo-omgevingsdienst geconcentreerd plaats, maar gedeconcentreerd bij de drie regionale omgevingsdiensten. Zuid-Holland en Zeeland kennen deels een vergelijkbare gedeconcentreerde uitvoering. De reden die de provincies hiervoor aanvoeren, is dat zij hechten aan een voldoende robuuste omgevingsdienst die verankerd is in de regio. Zij vrezen dat wanneer ze de uitvoering bij een gespecialiseerde omgevingsdienst concentreren, cruciale kennis aan de 'eigen' regionale omgevingsdienst wordt onttrokken. De angst bestaat dat belangen op regionale schaal minder worden afgewogen.

Verder kunnen voor bijna alle provincies kanttekeningen worden geplaatst bij de verantwoordingsrapportages die nog nauwelijks een beeld geven van de kwaliteit van de uitvoeringstaken. Dit geldt ook voor Gelderland en Overijssel.

Recente ontwikkelingen

Inmiddels is ook het wetgevingstraject voortgeschreden. In april dit jaar is de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving in werking getreden. Daarmee wordt een wettelijke basis onder het stelsel van omgevingsdiensten gelegd en wil men de kwaliteit van de handhaving van het omgevingsrecht bevorderen. Vanaf januari 2017 geldt ook de bijbehorende Algemene Maatregel van Bestuur.

De door de rekenkamers aangetroffen netwerkconstructies en gedeconcentreerde uitvoering worden daarin als ongewenst bestempeld. Met de invoering van de wetgeving en het doorvoeren van de aanbevelingen van de provinciale rekenkamers wordt op die manier een stap gezet op de weg naar helder en transparant toezicht.

Met vriendelijke groet,
Rekenkamer Oost-Nederland

Michael Mekel
Voorzitter

Suzan Mathijssen
Secretaris-directeur

Cc: Commissaris van de Koning, mevrouw A.Th.B. Bijleveld
Gedeputeerde Staten van Overijssel
Provinciesecretaris van GS, de heer J. Osinga